

Изчисляване на допълнителния показател Бухолц при неизиграни партии

В индивидуални турнири проведени по швейцарска система, за да се изчисли допълнителният показател Бухолц на даден състезател е необходимо да се знаят крайните резултати на всички негови противници. Това налага да се определи и влиянието на всички неизиграни партии.

За изчисляването на допълнителния показател Бухолц при неизиграни партии, от 1 юли 2012 г., съгласно Турнирните правила на ФИДЕ (Анекс 3), се използва следния метод, предложен от холандския шахматен съдия NA Wim van Beersum (Groningen).

За целите на тайбрека, независимо от резултатите на неизиграните партии (когато състезател получава точка поради това, че е „свободен от игра“; победа или загуба по присъждане; партията не се е играла, защото състезател е напуснал турнира или е отсъствал един или няколко кръга), те се считат за реми.

При определяне на допълнителния показател Бухолц се въвежда понятието виртуален опонент.

За целите на тайбрека, когато състезател не е изиграл някоя партия ще се счита, че той е играл срещу виртуален опонент, който има същия брой точки в началото на кръга с неизиграната партия и който завършва реми останалите си партии. За същия кръг служебният резултат на състезателя ще се счита за нормален резултат в тези изчисления.

Резултатът на виртуалния опонент се определя по следната формула:

$$S_{\text{von}} = SPR + (1 - SfPR) + 0,5 * (n - R),$$

където състезателят Р не е изиграл партия в кръг R,

n е брой на завършилите кръгове,

S_{von} е резултатът на виртуалния опонент след кръг n,

SPR е резултатът на състезателя Р преди кръг R,

SfPR е служебният резултат на състезателя Р в кръг R.

По-долу изчисляването на резултата на виртуалния опонент е илюстрирано с няколко примера, при които:

1. Противникът на състезателя Р не се е явил на партията,
2. Състезателят Р не се е явил на партията,
3. Състезателят Р и противникът му не са се явили на партията,
4. Състезателят Р е бил свободен от игра,
5. Състезателят Р има 2 неизиграни партии.

Пример 1: *В първия кръг на 9 кръгов турнир по швейцарска система противникът на състезателя Р не се е явил. Как ще се отрази тази неизиграна партия при изчисляването на допълнителния показател Бухолц на състезателя Р след завършването на турнира?*

Преди първия кръг за виртуалния опонент се счита, че има същия брой точки като състезателя Р т.е. 0 т. Служебният резултат на състезателя Р в този кръг се счита за нормален резултат т.е. 1 т.

$$S_{\text{von}} = 0 + (1 - 1) + 0,5 * (9 - 1) = 4 \text{ т.}$$

Когато се изчислява допълнителния показател Бухолц на състезателя Р след последния 9-ти кръг на турнира, резултатът на виртуалния опонент е 4 т.

Пример 2: В 11-я кръг на 11 кръгов турнир по швейцарска система състезателят Р не се явява. След първите 10 кръга състезателят Р има 5,5 т.

Служебният резултат на състезателя Р в този кръг се счита за нормален т.е. 0 т.

$$S_{\text{von}} = 5,5 + (1 - 0) + 0,5 * (11 - 11) = 6,5 \text{ т.}$$

Резултатът на виртуалния опонент е 6,5 т. след края на турнира.

Пример 3: В 11-я кръг на 11 кръгов турнир по швейцарска система състезателят Р и неговият противник не са се явили на партията. След 10 кръг състезателят Р и противникът му имат по 4,5 т.

Резултатът на виртуалния опонент на състезателя Р е

$$S_{\text{von}} = 4,5 + (1 - 0) + 0,5 * (11 - 11) = 5,5 \text{ т.}$$

От своя страна, състезателят Р се явява виртуален опонент на своя противник в неизиграната партия и

$$S_{\text{von}} = 4,5 + (1 - 0) + 0,5 * (11 - 11) = 5,5 \text{ т.}$$

С тези резултати се изчислява допълнителният показател Бухолц за двамата състезатели, които не са изиграли последната си партия в турнира.

Пример 4: В 9-я кръг на 11 кръгов турнир по швейцарска система състезателят Р е свободен от игра (Bye) и получава 1 т. След първите 8 кръга състезателят Р има 1 т.

$$S_{\text{von}} = 1 + (1 - 1) + 0,5 * (11 - 9) = 2 \text{ т.}$$

Резултатът на виртуалния опонент е 2 т. след края на турнира.

Пример 5: В 7-я кръг на 9 кръгов турнир по швейцарска система противникът на състезателя Р не се явява. В 9-я кръг противникът на състезателя Р също не се явява. Състезателят Р има след 6-я и 8-я кръгове съответно 3 т. и 5 т.

Когато има повече от една неизиграна партия, за всеки от тези кръгове се изчислява резултатът на съответния виртуален опонент.

Преди 7-я кръг виртуалният опонент има същия брой точки като състезателя Р т.е. 3 т. Резултатът на състезателя Р в този кръг се счита за реален и е 1 т.

$$S_{\text{von}} = 3 + (1 - 1) + 0,5 * (9 - 7) = 4 \text{ т.}$$

Резултатът на виртуалния опонент е 4 т. след края на турнира.

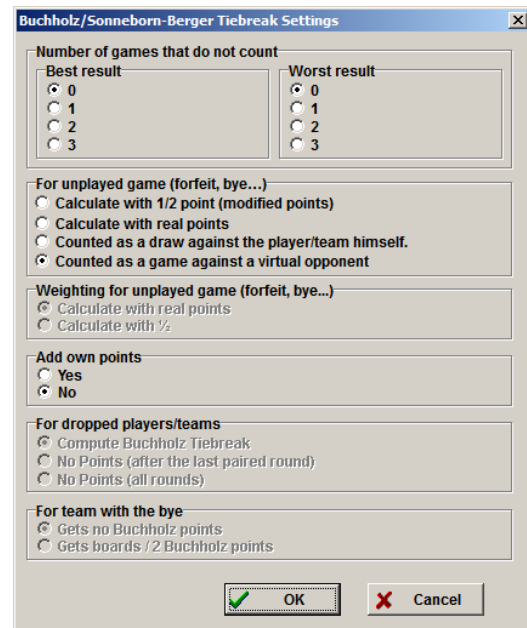
Преди 9-я кръг виртуалният опонент има същия брой точки като състезателя Р т.е. 5 т. Резултатът на състезателя Р в този кръг се счита за реален и е 1 т.

$$S_{\text{von}} = 5 + (1 - 1) + 0,5 * (9 - 9) = 5 \text{ т.}$$

Резултатът на виртуалния опонент е 5 т. след края на турнира.

С разгледаните примери се изясни метода за изчисляване на допълнителния показател Бухолц при различни случаи на неизиграни партии.

При конкретната работа със специализирания шахматен софтуер Swiss Manager, когато се избират настройките за програмното изчисляване на допълнителния показател Бухолц има няколко възможности. Като се имат предвид последните препоръки на ФИДЕ за неизиграните партии, трябва да се направят отметки, както е показано на фигурата.

Инж. Здравко Недев, международен съдия на ФИДЕ

11.11.2014 г.